

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Rationale Vtrivsq[ue] Potestatis Ecclesiasticæ

Talamellus, Thomas

Ticini Regii, 1618

Caput I. Rationalis vtriusq[ue] Ecclesiasticæ potestatis, In quo agitur de
Pænis, quibus idem Summus Pontifex vtitur, siue vti soler.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61615](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61615)

cludamus igitur præsentem tractatum, idemq; Caput vnà cum B. Aug. nostro Anconitano dicente ex primo Regum c. 4, idolatriam esse, superiori non obedire: ex quo dicto seu sententia sequitur, quod inobedientes, seu rebelles, nec non & contumaces recusantes obedire Summo totius mundi Præsuli, sunt Idolatre, & sic militant contra primum Sacri Decalogi Decretum &c. sicque nedum melius verum etiam optimum erit semper obedire eidem Summo Romano Pontifici. Quod faxit Deus &c.

B. Aug.
Anc. li. de
pot. Eccl.
q. 48. ar. 4
ad ult. arg.

I N C I P I T

QVARTVS TRACTATVS

Rationalis vtriusq; Ecclesiastica potestatis, In quo agitur de Penis, quibus idem Summus Pontifex utitur, siue uti solet. Caput 1.

Quoniam ea est relatiuorum natura, vt posito eorum altero, ponatur & reliquum, secundum Philippum, & secundum sacros Theologos passim in Sacra Theologia: qua de re cum culpa, & poena, sic se habeant, cum sit noxę vindicta secundum Iurisconsultos, non erit mirum, si ad positionem culpæ ponatur & poena, de quibus dicit D. P. Aug. Omnis poena iusta est, & pro aliquo impenditur peccato: & lib. ottuaginta trium questionum, Deus nullam cuiquam immeritò finit infligi poenam, & penę meritum peccatum est, idcirco

phil. in l.
ad aliquid
l. aliud ff.
de reg. iur.

D. p. Aug.
lib. 3 de
lib. arbit.
q. 24.

Z 2 B. Egid.

B. Egi. Ro.
 2. sent. dist.
 36 art. 2.
 2. q. & D.
 Th. 1. 2. q.
 87. & D.
 Bonau. 2.
 sent. d. 36.
 art. 2. Ri-
 car. 2. sen.
 dist. 36 q.
 4.

Beatus Aegidius noster Romanus D. Thom. D.
 Bonaventura, & Ricardus, & alij quamplures
 sacri Doctores diligenter quærent, & exami-
 nant hanc pulcherrimam difficultatem; vtrum
 possit esse pœna sine culpa, vel peccato: ante-
 quam &c. Beatus Egidius eandem difficultatem
 soluat, distinguit de multiplici pœnarum ge-
 nere, dicens, de pœna igitur, & culpa possu-
 mus loqui generaliter, vel specialiter, si pri-
 mo modo comparamus pœnam ad culpam, non
 est pœna sine culpa; si enim Angelus, & homo
 non peccassent, nulla vtique fuisset pœna, quia
 sicut nullum bonum inremuneratum, sic nul-
 lum malum impunitum de mente D. Patris Au-
 gustini pluribus in locis &c. si autem loqua-
 mur specialiter, & secundo modo, distinguen-
 dum est de pœna, quia quædam est æterna,
 quæ nunquam potest esse sine culpa etiam pro-
 pria; nam paruuli sodomorum, qui fuerunt pu-
 niri pœna, & morte temporali, pro parentum
 culpam, pœnam tamen æterna, quæ est pœna damni,
 & quæ debetur originali peccato, incurrerunt
 propter culpam originalem propriam, in qua na-
 ti fuerunt; quia licet peccatum originale sit naturæ
 infectio, ex qua sequitur infectio personæ &c. Ali-
 qua autem est temporalis pœna, quam aliquis te-
 poraliter patitur, & voluntate sustinet, vt fuit Do-
 mini Nostri Iesu Christi Passio, quam pro nobis
 peccatoribus voluntariè sustinuit iuxta illud D.

Isaia

Isaia Prophetæ, oblatuſ eſt, quia ipſe voluit: & ſic etiam omnes Sancti quanta voluntariè paſſi ſunt tormenta? Aliqua eſt pœna ad tempuſ dilata, quam peccator meretur, ſed ad tempuſ ex Dei benignitate differtur: aliqua eſt pœna ſtatim inflicta ſecundû diuinum beneplacitum, & aliqua eſt ab alio inflicta quæ ſex modis accipitur, primò vel pro culpa puniendâ, in hoc, vel in altero ſæculo, vt lib. Num. Maria ſoror Moyſi leproſa facta fuit in hoc ſæculo ne pœnam æternam ſuſtinere percogeretur in altera vita: ſecundo modo accipitur pœna pro culpa cauenda, vt fameſ quam paſſuſ fuit filiuſ prodiguſ, qui fame compulſuſ ad Patrem reuerſuſ eſt: quod factuſ eſt vt commiſſam culpam pœnitendo deleret, & cautuſ effectuſ à culpa in poſterum ſe perfeueraret: tertio accipitur vt infligitur aliqua pœna ad virtutem præſeruandam, ne magnitudo reuelationum extollat me, datur eſt mihi ſtimuluſ carniſ meæ &c. ſufficit tibi gratia mea, dicit Chriſtuſ, virtuſ in infirmitate perficitur, & ſic per virtutem vitium, vel culpa vincitur: quarto accipitur, vel infligitur pœna aliquando pro gratia multiplicanda; exemplum habemus de Iob, & Thobia, qui tot mala, & pœnas ſuſtinerunt, vt in eis gratia multiplicaretur, ſic Iob tentatuſ &c. & Thobias acceptuſ Deo &c. Vt tentatio probaret te, neceſſe fuit &c.; quinto accipitur, & infligitur aliquando pœna ad manifeſtandam diuinam gloriam, vt patet de Cæco nato

Iſa. c. 53

num. c. 12

2. Co. c. 12

Iob. ult. c.

Iob. c. 12

Ioa. 8. 28

Vnde

B. Eg. 1. du
b. later.

pet de ara.
li. de iust.
& iur. q.
62 art. 3.
Reg 2.
B. Aug.
Anch. qu.
27. art. 4.
in corp.
Tom. arg.
4 sent dis.
ar. 3. ad 3.
arg.

Vnde hæc miracula à Christo facta fuere, non solū pro humana generatione redimenda, sed pro culpa incredulitatis auferenda. Si non vultis mihi credere, saltem operibus credite, dicebat Redemptor noster &c Sextò accipitur, & infligitur aliquando pœna pro damnatione malorum hic temporaliter inchoanda, & post mortem eternaliter continuanda, vt patet de Pharaone, qui prius tot pœnis temporalibus oppressus, & postea per aquas maris suffocatus, æternaliter est damnatus: & quia, vt dicit idem B. Egid. eodem loco, peccatum sine pœna esse non potest &c Colligimus itaq; ex his sex vltimis modis pœnarum, primum & vltimum acceptionis modum (ad rem nostram) maximè facere contra rebelles, & innobedientes S. M. E. cum excommunicatio (qua sæpè vtitur eadem S. M. Ecclesia pro temporis opportunitate, & necessitate) sit quædam maxima Ecclesiastica pœna, vt optimè docent Petrus n̄r de Aragona, Aug. Anthonianus, Thom. Argentinensis, & Pelbartus, Iuris Consulti, Glos. Verb. acrimonia, ita etiam & D. Thom. 2. 2. q. 39. art. 4. in corp. docet dicens, conueniens pœna schismaticorum est excommunicatio, siue vt excommunicentur, vt nolentes coerceri per excommunicationem & per potestatem spiritualem Ecclesiæ, recusantes subd. capiti eiusdem Ecclesiæ, iustum est, vt potestate temporali coerceantur: forsan quia pœna est mensura delicti, vt dicunt Iurisperiti l. lancimus ff. de pœnis, & l. aliud ff. de reg. iur. Pœna itaq; excōmunica.

municationis clarè patet, quod non fertur ab ecclesia contra aliquos populos vel etiam contra priuatos homines sine præcedente culpa inobedientiæ, vel alterius delicti, vti dicebat primus modus pænæ à B. Egidio nostro Romano supra positus, vel pro culpa cauenda &c. vel tandem vltimo modo contra contumaces, & rebelles hic temporaliter inchoanda, & eternaliter continuanda: & notanter dicitur; cōtra cōtumaces: quia ex D. P. Aug. contumaciæ crimen est, quod iubetur nolle, quod imperatur contemnere, & quod præceptum est declinare. Ideo Euāgelista noster Bofius Patauinus pro theoremate 2° dicit, præcepti transgressores, quantum in se est, promerētur excōmunicari, nisi per inuincibilem ignorantiam se ipsos excufatione dignos reddant. En igitur quomodo excommunicationis pœna datur, ac fertur propter aliquod peccatum puniendum, vel impediendum ne fiat, præcipuè inobedientiæ siue contumaciæ. Hinc D. P. Aug. dicit, Sanè si iudex es, si iudicandi potestatem accepisti, ecclesiastica regula, si apud te accusatur, si innumeris documentis, testibusque conuincitur, coerce, corripe, excommunicata, degrada: sic vigilet tollerantia, vt non dormiat disciplina. Et idem D. P. Aug. diligamus inimicos, corripiamus, castigemus, & excommunicemus, cum dilectione a nobis etiam eosdem separemus. Videte enim quid dicat D. Apost. Si quis autem non obaudivit verbo, modò per epistolam hanc notate, & nolite commisceri cum eo: sed ne subrepat tibi ex hac iracundia.

D. p. Aug.
lib. de uer.
Domini se-
cundū 10.
ser. 57.
Euang. Bo-
sius thom.
2. in prob.
enunc 16.

D. p. Aug.
de uerb. A-
postoli.
ser. 24.

D. p. Aug.
in ps. 54.

2. ad tessal.
c. 3.

iracundia

iracundia, & turbet oculum tuum, non (inquit) ut i-
 nim cum existimet: sed, ut fratrem corripite, & eru-
 bescat a quo indixit separationem, non praecidit di-
 lectionem &c. En itaque quomodo iudex vniuersita-
lis praesentis Ecclesiae, quae secundum D. Gregorium
dicitur regnum vniuersitatis, quod perfectione so-
lidatum potest contra rebelles inobedientes & con-
tumaces ferre excommunicationis pœnalem senten-
tiam ad emendationem eorundem culpæ: & D. Leo
Papa alloquens Romam sic dicit, per sanctam Bea-
ti Petri sedem caput orbis effectam &c. & sic Petri
sedes plenam habens auctoritatem, Romam eandem
decorauit: & sic suum ius, suamque potentiam po-
test utroque modo exercere contra eosdem contu-
maces. quo circa D. Thom. docet aliud medium, si-
ue aliud modum pœnæ dicens, pœnæ praesentis vitæ
sunt medicinales, & ideo quando vna nō sufficit pœ-
na ad coercendum hominem, super additur & alte-
ra. Medici namque diuersas apponunt corporales
medicinas, quando vna non est sufficiens, seu efficax:
ita Ecclesia, quando aliqui per excommunicationem
sufficiens non reprimuntur, adhibet coercionem
brachij: sed si vna pœna sit sufficiens, non debet al-
terā adhibere. Hæc aut oīa, videlicet culpā, & pœnā
preuidit D. Isa. Proph. dicēs, Luxit, et deflexit terra, &
infirmata est, defluxit orbis, & infirmata est altitudo
populi terræ, & terra infecta est ab habitatorib⁹ suis
quia transgressi sunt leges, mutauerūt ius, &c. sicut fa-
ciūt quicumque rebelles, & cōtumaces contemnētes
 leges

D. Greg.
 in Iob. c. 9

D. Leo ser.
 I. in Nat.
 Apost.
 Pet. &
 Pauli.

D. Thom.
 2. 2. q. 39.
 art 4. ad 3
 arg.
 Fulcrum,
 simile D.
 Thomæ.

Isa. c. 24.

Ieges Pontificias, quas totis viribus euerrere, & mutare nituntur, vsurpando bona Ecclesiastica, vel eadem impediendo, si non semper directè, saltem indirectè, vel etiam personas Ecclesiasticas, super quas nullum pœnitus ius habet, maximis molestijs afficiendo, & ius diuinum, humanumque prauè interpretando, ad sensum trahedo. Ideo sequitur S. Proph. Isai vbi supra, propter hoc maledictio vorabit terram, & peccabunt habitatores eius: ideoque insanient cultores eius &c. præceptum autem maledictionis genus est ipsa excōmunicatio, quã iustis de causis semper fert, ac prænunciat S. M. E. R. contra huiusmodi transgressores diuinæ, Ecclesiasticæque legis propter supradictas mutationes, & alterationes, nec non alterationes directè repugnantes determinationi Ecclesiæ vniuersalis, quæ vt vniuersalis errare non potest, secundum quod optime docet Thaddeus noster. Perusinus super verb. minimus crit in mille &c. accipiens illud Saluatoris, rogauit pro te Petre, vt non deficiat fides tua, &c. standum est itaque Ecclesiæ determinationi, eiusdemque obedientiæ &c. Hinc ad rem nostram. Aurelius noster de mente D. P. Aug. exponētis illud Saluatoris 18. quęcūque ligaueritis &c. Capisti habere fratrem tuum tāquam publicanum; ligas illum in terra: sed vt iuste alliges, vide. Nam iniusta vincula dirumpit iustitia &c. ergo ecclesiastica censura semper est timenda.

Thad. Per
in 1 s. c. 61

Aurelius
linariensis
ser. quad.
ser. 3 in
Mat. c. 18
D. P. Aug
de verb.
Domini 2
Matt. ser.
16.